

Yodoks relevans i læreplanene

Dette dokumentet inneholder en oversikt over hvilke læringsmål i læreplanene som dekkes eller belyses i filmstudiearket til Yodok. Oversikten har følgende tre hoveddeler:

- A) Ungdomsskolen, fagene samfunnsfag, RLE og norsk.**
- B) Videregående skole, fellesfagene sortert under vg1, vg2 og vg3.**
- C) Videregående skole, programfag. 10 ulike fag er med.**

Generelt om film i skolen:

I K06 er film et sentralt område innen «sammensatte tekster» i norskfaget og innen visuell kommunikasjon i kunst og håndverk.

Det er i disse fagene elevene skal lære seg å lage og forstå film, slik at de kan bruke disse ferdighetene i andre fag også.

I de andre fagene er film omtalt som læremiddel som kan gi historisk og kulturell informasjon.

Nytt i læreplanene er dessuten at elevene skal kunne velge å uttrykke seg med film når de skal presentere emner – i alle fag. Det krever ikke bare opplæring og utstyr, men også at elevene gis impulser i form av gode filmopplevelser.

A. Ungdomsskolen:

1) Samfunnsfag:

- gjere greie for politiske institusjonar i Noreg og samanlikne dei med institusjonar i andre land (samfunnskunnskap)
- gje døme på og drøfte demokrati som styreform, gjere greie for politisk innverknad og maktfordeling i Noreg og bruke digitale kanalar for utøving av demokrati (samfunnskunnskap)
- gjere greie for grunnleggjande menneskerettar og drøfte verdien av at dei blir respekterte (samfunnskunnskap)
- lese, tolke og bruke papirbaserte og digitale kart og kunne bruke målestokk og kartteikn (geografi)

2) Religion, livssyn og etikk:

- drøfte etiske spørsmål knyttet til menneskeverd og menneskerettigheter, likeverd og likestilling, blant annet ved å ta utgangspunkt i kjente forbilder

RAFTOSTIFTELSEN

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norge

Tlf.: +47 55 21 09 30

Faks: +47 55 21 09 59

E-post: rafto@rafto.no

Org.nr. 877155102

www.rafto.no

RAFTO

- drøfte verdivalg og aktuelle temaer i samfunnet lokalt og globalt: sosialt og økologisk ansvar, teknologiske utfordringer, fredsarbeid og demokrati

3) Norsk:

- tolke og vurdere ulike former for sammensatte tekster (sammensatte tekster)

B. Videregående skole, fellesfagene sortert under vg1, vg2 og vg3:

Vg 1:

1) SAF 1001 samfunnsfag

Politikk og demokrati

- gjere greie for korleis ein sjølv kan vere med i og påverke det politiske systemet og diskutere kva som kan truge demokratiet
- diskutere samanhengar mellom styreform, rettsstat og menneskerettar

Kultur

- forklare kvifor fordommar oppstår og diskutere korleis framandfrykt og rasisme kan motarbeidast
- gje døme på korleis religion påverkar samfunn og kulturelle

Internasjonale forhold

- definere omgrepet makt og gje døme på korleis makt blir brukt i verdssamfunnet
- forklare omgrepet globalisering og vurdere ulike konsekvensar av globalisering
- gjere greie for FNs arbeid med fred og menneskerettar og forklare FNs rolle i det internasjonale arbeidet for urfolk
- bruke digitale verktøy til å finne døme på ulike typar konflikhtar i verda og presentere ein aktuell internasjonal konflikt og forslag til å løyse konflikten

2) NOR1201 Norsk hovedmål, studieforberedende

Muntlige tekster:

- mestre ulike muntlige roller i gruppesamtaler, foredrag, dramatiseringer, presentasjoner og framføringer som aktør og tilhører

RAFTOSTIFTELSEN

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norge

Tlf.: +47 55 21 09 30

Faks: +47 55 21 09 59

E-post: rafto@rafto.no

Org.nr. 877155102

www.rafto.no

Skriftlige tekster

- mestre ulike skriveroller som finnes i skolens offentlighet og i samfunns- og arbeidsliv
- skrive tekster i ulike kreative sjangere

Sammensatte tekster

- kombinere muntlige, skriftlige, visuelle og auditive uttrykksformer i framføringer og presentasjoner
- tolke og vurdere samspillet mellom muntlig og skriftlig språk, bilder, lyd og musikk, bevegelse, grafikk og design og vise sammenhengen mellom innhold, form og formål
- beskrive estetiske uttrykk i teater, film, musikkvideo, aviser og reklame og drøfte ulike funksjoner knyttet til språk og bilde
- bruke digitale verktøy til presentasjon og publisering av egne tekster

Vg 2:

1) NOR1208 Norsk hovedmål, studieforberedende

Sammensatte tekster

- analysere og vurdere ulike sjangere i tekster hentet fra TV, film og Internett
- bruke ulike medier for å tolke og presentere tekster fra ulike tider
- vurdere bruk av estetiske virkemidler i ulike medier

2) HIS1Z05 - Historie

- bruke digitale verktøy til å hente informasjon fra ulike medier og vurdere den kildekritisk i egne framstillinger

Vg 3:

1) HIS1002 Historie, studieforberedende og HIS1003 Historie, påbygging

- finne eksempler på hendelser som har formet et ikke-europeisk lands historie etter 1900, og reflektere over hvordan landet kunne ha utviklet seg hvis disse hendelsene ikke hadde funnet sted.
- undersøke bakgrunnen for en pågående konflikt, og drøfte reaksjoner i det internasjonale samfunnet.

RAFTOSTIFTELSEN

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norge

Tlf.: +47 55 21 09 30

Faks: +47 55 21 09 59

E-post: rafto@rafto.no

Org.nr. 877155102

www.rafto.no

2) Religion og etikk, studieforberevende

Religionskunnskap og religionskritikk

- diskutere ulike religionsdefinisjoner
- presentere og drøfte ulike dimensjoner ved religionene: lære, myter og fortellinger, ritualer, opplevelser, etikk, sosial organisering, kunst og materielle uttrykk

C. Videregående skole, programfag, 10 ulike fag er med:

1) Kommunikasjon og kultur 1

- diskutere forholdet mellom kultur, individ og samfunn med utgangspunkt i konkrete ytringer
- drøfte hvordan kommunikasjon påvirkes av sosiale faktorer, som makt, kjønn, alder og sosial og økonomisk bakgrunn
- gjøre rede for hvordan ulike medier skaper ulike forutsetninger for kommunikasjon
- analysere forholdet mellom en konkret kommunikativ aktivitet, situasjonen den foregår i, og de kulturelle og samfunnsmessige rammene for aktiviteten

2) Medie- og informasjonskunnskap 1

- drøfte korleis ytringsfridom er ein føresetnad for frie medium og demokrati
- diskutere kva som er god kommunikasjon, og vurdere kva som kan hindre slik kommunikasjon

3) Medie- og informasjonskunnskap 2

Uttrykksformer

- analysere form og innhald i ulike avis-, radio-, film- og fjernsynssjangrar

Medium, individ og samfunn

- analysere media som ressurs og maktfaktor i samfunns- og arbeidsliv og diskutere opne og skjulte funksjonar
- vurdere korleis media kan forme haldningar, normer og verdiar
- utforske påverknadsstrategiar i ulike typar medieprodukt
- undersøkje korleis produksjon og distribusjon av informasjon kan bli styrt og kontrollert av ulike interesser
- reflektere over etiske problemstillingar og utfordringar i møtet mellom medium og ulike kulturar
- reflektere over media si rolle når det gjeld informasjons-, nyheits- og kulturformidling i det internasjonale mediebildet

RAFTOSTIFTELSEN

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norge

Tlf.: +47 55 21 09 30

Faks: +47 55 21 09 59

E-post: rafto@rafto.no

Org.nr. 877155102

www.rafto.no

RAFTO

4) Politikk og menneskerettigheter

- drøfte sammenhenger mellom verdier, holdninger og politiske handlinger
- gjøre rede for sammenhenger mellom menneskerettigheter og demokrati
- presentere og sammenlikne ulike politiske systemer
- beskrive og vurdere internasjonale konflikt- og problemområder
- drøfte problemstillinger om fred og sikkerhet, økonomi, miljø, utvikling og bistand i tilknytning til internasjonalt samarbeid
- presentere og sammenlikne ulike politiske systemer
- gi eksempler på brudd på sivile og politiske rettigheter og på sosiale, økonomiske og kulturelle rettigheter i forskjellige deler av verden, og analysere årsaker til bruddene
- vurdere menneskerettighetenes rolle i internasjonal politikk

5) Sosialkunnskap

- beskrive menneskerettighetssituasjonen i Norge og drøfte utfordringer som myndighetene og frivillige organisasjoner har i arbeidet med å fremme menneskerettighetene
- vurdere egne muligheter til å fremme menneskerettigheter

6) Sosiologi og sosialantropologi

- gjøre rede for prinsipper for fordeling av goder og diskutere hvordan prinsippene henger sammen med maktforhold i samfunnet
- forklare hvordan politiske ideologier behandler makt- og fordelingsspørsmål og drøfte oppfatninger av rettferdighet og fordeling

7) Psykologi 1

Utviklingspsykologi

- drøfte sammenhenger mellom erfaringer i oppveksten og holdninger og verdier som voksen
- gjøre rede for ulike emosjoner og behov, og hvordan disse påvirker og styrer atferd
- beskrive hvordan mennesket utvikler sitt selvbilde og sin identitet
- gjøre rede for forsvarsmekanismer og mestringsstrategier
- gjøre rede for begrepet persepsjon, og forklare hva som menes med selektiv persepsjon

8) Psykologi 2

Sosialpsykologi

- gjøre rede for ulike roller individet kan ha i sosiale sammenhenger, og gi eksempler på rollekonflikter
- drøfte hva som påvirker og endrer holdninger
- gjøre rede for ulike lederstiler, hvordan makt kan utøves og hva som kjennetegner en god leder

RAFTOSTIFTELSEN

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norge

Tlf.: +47 55 21 09 30

Faks: +47 55 21 09 59

E-post: rafto@rafto.no

Org.nr. 877155102

www.rafto.no

RAFTO

- drøfte autoritet og lydighet
- drøfte diskriminering med utgangspunkt i kunnskap om grupper, roller og holdninger

Kommunikasjon

- beskrive verbale og ikke- verbale former for kommunikasjon og kommunikasjon som et kulturelt betinget fenomen
- gjøre rede for språkets muligheter og begrensninger
- forklare fenomenet massesuggesjon, og reflektere over hvordan dette kan skje i dagens samfunn
- drøfte hvordan massemedia påvirker oss

9) Rettslære 1

Rettgangsordning

- gjøre greie for domstolsordninga, den uavhengige stillinga til domstolane og rolla til Konfliktrådet
- gjøre greie for gangen i ei sivil sak og ei straffesak
- gjøre greie for reglane om rettferdig rettgang som følgjer av Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK)
- gjøre greie for dei viktigaste nasjonale og internasjonale domstolane

10) Rettslære 2

Menneskerettar

- Forklare kva som ligg i omgrepet menneskerettar
- gjøre greie for reglane om trusfridom og ytringsfridom som følgjer av Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK)

RAFTOSTIFTELSEN

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norge

Tlf.: +47 55 21 09 30

Faks: +47 55 21 09 59

E-post: rafto@rafto.no

Org.nr. 877155102

www.rafto.no